

MA02 2023-11-13

LANDINFORMATION

Västbanken

Lägesbild 2024

2024-10-14

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Den här rapporten är framtagen av Migrationsverket i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Migrationsverket: Landinformation: Västbanken: Lägesbild 2024
Framställd av: Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys –
Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.
Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation,
Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2024.
Datum: 2024-10-14

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	5
1.1	Syfte och avgränsningar	6
1.2	Konfliktdata	6
2.	Västbankskontexten i korthet.....	7
2.1	Administrativ indelning och politisk geografi på Västbanken	7
2.2	Bosättarrörelsens militanta extremistelement.....	9
2.3	Militanta palestinska fraktioner och terrorgrupper	12
3.	Senaste tidens våldsutveckling på Västbanken.....	15
3.1	Konfliktrelaterade våldsincidenter och dödsoffer.....	17
3.1.1	Mer om konfliktrelaterade civila dödsoffer	20
4.	Rörelsefrihet över Västbanken och gränsen till Jordanien	20
4.1	In- och utresa vid gränsövergången mot Jordanien	21
	Avslutande kommentar	22
	Källförteckning	24

1. Inledning

För drygt ett år sedan utsattes Israel för den mest omfattande och brutala terrorattacken¹ sedan staten Israels grundande. Sedan dess har man befunnit sig i krig med Hamas och deras allierade i Gaza, med förödande konsekvenser för civilbefolkningen i Gaza.² Men också för Israel som sedan dess har utsatts för tusentals missil- och drönarattacker³ från Libanon och flera andra håll i regionen, inklusive direkt från Iran.⁴ Ur det israeliska perspektivet befinner man sig i ett existentiellt multifrontskrig mot Iran⁵ och deras allierade samt lydmiliser, den s.k. motståndssaxeln: Hamas, Palestinska islamiska jihad (jämfte andra palestinska fraktioner), Hizbollah, Houthimilisen i Jemen⁶ samt en rad shiamiliser i Irak och Syrien.⁷ Under det gångna året har detta också medfört alltmer påtagliga konsekvenser för invånarna i Libanon, i synnerhet i samband med Israels kraftfulla motoffensiv mot Hizbollah under hösten 2024.⁸

Under tiden, dock i viss medieskugga, har situationen för den långvarigt prövade befolkningen på [Västbanken](#) förvärrats påtagligt. Under 2023 ökade det politiska våldet på Västbanken markant, huvudsakligen drivet av sammandrabbningar mellan alltmer aktiva⁹ väpnade palestinska grupper och israeliska styrkor,¹⁰ men även av bosättnarvåld.¹¹ Det vill säga olika former av attacker och aktiviteter utförda av israeliska bosättare för att terrorisera, skada och ibland döda palestinier med det huvudsakliga motivet att fördriva dem från palestinska landområden på Västbanken.¹² Under 2024 har situationen fortsatt att förvärras,¹³ vilket även seniora israeliska försvars- och säkerhetstjänstemän varnar för i förlängningen kan komma att

¹ Se t.ex. UN Human Rights Council (HRC), A/HRC/55/28, Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and the obligation to ensure accountability and justice, II., A. October 2023 escalation, s. 3–8, 2024-02-13, [url](#); UN Office of the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict, Mission report, Official visit of the Office of the SRSG-SVC to Israel and the occupied West Bank 29 January – 14 February 2024, 2024-03-04, [url](#)

² Se vidare Migrationsverket, Migrationsanalys, Gazakriget: Civilas utsatthet, 2024-03-20, [url](#)

³ Den 13 oktober dödades t.ex. 4 soldater och 61 skadades i en drönarattack mot en armébas i centrala Israel (se t.ex. AP, Israel says 4 soldiers killed by Hezbollah drone attack while Israeli strike in Gaza leaves 20 dead, 2024-10-14, [url](#)).

⁴ Se t.ex. AP, Iran fires at least 180 missiles into Israel as regionwide conflict grows, 2024-10-01, [url](#)

⁵ Med ayatollah Ali Khamenei och det iranska revolutionsgardets utrikestjänst (IRGC-QF) i spetsen (jfr t.ex. The Times of Israel, Israel's Seven Front War: Global Power Struggles, 2024-10-11, [url](#)).

⁶ Se vidare Migrationsverket, Migrationsanalys, Säkerhetsutvecklingen i Jemen, 2023-03-30, [url](#)

⁷ Jfr t.ex. The Times of Israel, Israel's Seven Front War: Global Power Struggles, 2024-10-11, [url](#)

⁸ Se t.ex. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Lebanon: Flash Update #35 - Escalation of hostilities in Lebanon, as of 14 October 2024, 2024-10-14, [url](#)

⁹ Se vidare ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

¹⁰ ACLED, Conflict Watch List 2024, Palestine: An Uncertain Future for Gaza and the West Bank, 2024-01-17, [url](#); ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, [url](#)

¹¹ Se t.ex. Peace Now, The Third Front: Settler Violence in Gaza War's Shadow and the Impact on Area C, 2023-11-09, [url](#); se även, Peace Now, West Bank Map, augusti 2024, [url](#)

¹² International Crisis Group (ICG), Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#); Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#); jfr B'Tselem, Settler Violence = State Violence, t.o.m. 2024-08-29, [url](#); ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#)

¹³ Se t.ex. OCHA, West Bank | Violence, destruction and displacement as of 31 July 2024, 2023-09-12, [infografik] [url](#); jfr även t.ex. The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

medföra anarki och förlorad israelisk kontroll över Västbanken, d.v.s. även utgöra ett nationellt säkerhetshot mot staten Israel.¹⁴

1.1 Syfte och avgränsningar

Denna rapport har producerats i månadsskiftet september–oktober 2024, som komplement till annat material rörande utvecklingen på Västbanken.¹⁵ Syftet är att kortfattat sammanställa relevant landinformation som underlättar bedömning av aktuell säkerhetsmässig utveckling på Västbanken. Rapporten gör dock inte anspråk på att utförligt avhandla den bakomliggande Israel–Palestinakonflikten eller den politiska och säkerhetsmässiga destabilisering som nuvarande regionala konflikteskalering för med sig utanför Israel och Palestinas gränser.¹⁶

1.2 Konfliktdata

Statistik och data rörande en pågående konflikt är alltid osäkra. Därför bör generell uppgifter om sådant som konfliktrelaterade incidenter, dödsoffer och skadade, internflyktingar och annan humanitär nöd hanteras med försiktighet. I denna rapport förekommer bl.a. data från en rad palestinska och israeliska källor, inklusive statliga källor, medie- och civilsamhälleskällor, jämte FN-källor som t.ex. FN:s kontor för samordning av humanitära affärer (OCHA).¹⁷ Vidare redovisas uppgifter från ett datauttag avseende s.k. politiskt våld från The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED).¹⁸ Deras statistik baseras på uppgifter från internationella, nationella och lokala nyhetskällor, men kompletteras med rapporter från internationella organ och civilsamhällesorganisationer. ACLED använder även sociala medier i urval och uppgifter från lokala samarbetspartners.

I studiet av politiskt våld är händelsen/incidenten det primära studieobjektet för ACLED. I deras mening innefattar incidenter en aktör som utövar våld med politiska motiv. Incidenterna behöver dock inte resultera i dödsfall.¹⁹ ACLED:s uppskattningar av antalet dödsoffer kan dock ligga i underkant,²⁰ samtidigt som organisationen inte systematiskt redogör för antalet skadade.²¹ Vidare skiljer inte ACLED mellan civila dödsoffer och andra konfliktrelaterade dödsfall.²² De intresserar sig visserligen för civila mål, men deras incidentrapportering ger inte på ett heltäckande sätt en klar uppfattning om antalet civila dödsoffer. Incidenterna är indelade i

¹⁴ Haaretz, Israeli Security Officials Say Settler Violence Will Trigger Anarchy in West Bank, 2024-06-23, [url](#); Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#); jfr Haaretz, Analysis | With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#)

¹⁵ Se Lifos fokussida avseende Palestina/palestinier: [url](#); B'Tselem, Conquer and Divide, [url](#); B'Tselem, Interactive Map, [url](#); OCHA, West Bank Access Restrictions | May 2023, 2023-05-26, [url](#); OCHA, Humanitarian Atlas, 2019, [url](#) (t.ex. OCHA, West Bank Closure Maps, [url](#); OCHA, West Bank Thematic Maps, [url](#); OCHA, Israeli settlements & checkpoints, [url](#)); OCHA, Updates, [url](#); ICG, Israel/Palestine, [url](#)

¹⁶ Se t.ex., Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-06, [url](#); ICG, Staying the Guns of August: Avoiding All-out Regional War in the Middle East, 2024-08-02, [url](#); ICG, The Danger of Regional War in the Middle East, 2024-02-27, [url](#)

¹⁷ Se OCHA Opt, About Us, odaterad, [url](#); OCHA, Occupied Palestinian Territory, [url](#)

¹⁸ Se ACLED, About ACLED: Bringing clarity to crisis, odaterad, [url](#)

¹⁹ Se vidare ACLED, Codebook, januari 2021, [url](#)

²⁰ Se vidare ACLED, FAQs: ACLED Fatality Methodology, januari 2023, s. 3, [url](#); ACLED, Codebook, januari 2021, s. 32, [url](#)

²¹ ACLED, Quick Guide to ACLED Data, mars 2023, [url](#)

²² ACLED, FAQs: ACLED Fatality Methodology, januari 2023, s. 3–4, [url](#)

olika kategorier, som bl.a. utgår från aktör, måltavla och tillvägagångssätt, men inom varje kategori *kan* civila dödsoffer ingå.²³

2. Västbankskontexten i korthet

2.1 Administrativ indelning och politisk geografi på Västbanken

Västbanken är administrativt indelad i 11 palestinska huvudområden²⁴ (*muhafazat*), från norr till söder: Jenin (ca 359 934 inv.), Tulkarm (209 505), Tubas och norra dalgångarna (70 225), Nablus (439 631), Qalqilya (129 745), Salfit (87 861), Jeriko och al-Aghwar (Jordandalen, 56 256), Ramallah och al-Bireh (377 465), Jerusalem (502 625), Bethlehem (249 689) och Hebron (842 969).²⁵ Utöver de palestinska invånarna lever också cirka en halv miljon israeliska bosättare på Västbanken och cirka en kvarts miljon i östra Jerusalem.²⁶

De palestinska huvudområdenas guvernörer, som bl.a. ansvarar för lokala polisstyrkor och översyn av den palestinska myndighetens (PA²⁷) filialer i respektive område, utses av PA:s president. Organisatoriskt sorterar de dock under PA:s inrikesministerium.²⁸ Dessa 11 huvudområden är också indelade i kommuner (totalt 96 på Västbanken, i sin tur indelade i hundratals lokala råd) som sorterar under PA:s ministerium för lokalstyrelse, förutom det av Israel annekterade östra Jerusalem och s.k. flyktingläger (totalt 19 från Jenin i norr till Fawwar i söder²⁹) som administreras av UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA).³⁰ Före PA:s tillblivelse år 1994 använde Israel kommunerna för att administrera och kontrollera den ockuperade Västbanken.³¹

Enligt Osloavtalet tillåts inte PA ha en konventionell armé³² (inklusive tyngre vapen etc.), men förfogar över polis- och säkerhetsstyrkor.³³ Sedan Hamas tog kontrollen över Gazaremsan år 2007 har PA:s säkerhetsstyrkor i praktiken bara kunnat operera på Västbanken. Dessa styrkor omfattar grovt sett National Security Forces (NSF), Presidential Guard, Civil Police, Civil Defense, Preventive Security

²³ Se vidare ACLED, FAQs: ACLED Fatality Methodology, januari 2023, s. 3–4, [url](#); ACLED, Codebook, januari 2021, s. 7, [url](#)

²⁴ Se översiktlig karta, OCHA, West Bank Governorates, odaterad, [url](#)

²⁵ ECFR, Governorates, odaterad, [url](#); State of Palestine, Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS), Population Projections, [url](#)

²⁶ Jfr ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#); AI-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#); CIA, The World Fact Book, West Bank, uppdaterad 2024-08-07, [url](#)

²⁷ Se vidare European Council on Foreign Relations (ECFR), Palestinian Authority (PA), odaterad, [url](#)

²⁸ Se vidare ECFR, Governorates, odaterad, [url](#)

²⁹ Se vidare UNRWA, odaterad, Where we Work, Refugee Camps in the West Bank, [url](#)

³⁰ ECFR, Municipalities and Local Authorities, odaterad, [url](#); jfr UNRWA, West Bank Atlas 2023, [url](#)

³¹ Se vidare ECFR, Municipalities and Local Authorities, odaterad, [url](#)

³² CIA, The World Fact Book, West Bank, Military and Security, uppdaterad 2024-08-07, [url](#)

³³ För fördjupning avseende PA:s polis- och säkerhetsstyrkor, se vidare ECFR, Security Forces, odaterad, [url](#); International Institute for Counter-Terrorism (ICT), The Palestinian Authority Security Forces: Past and Present Challenge, 2017, [url](#); Stability International Journal of Security & Development, The Evolution and Reform of Palestinian Security Forces 1993-2013, 2015-09-18, [url](#); Congressional Research Service (CRS), U.S. Security Assistance to the Palestinian Authority, 2010-01-08, [url](#)

(PSS/PSO), General Intelligence (GIS/GIO) och Military Intelligence (2023). NSF är den största säkerhetsstyrkan under PA och utför bl.a. gendarmeriliknande säkerhetsoperationer i sammanhang där den civila polisen inte räcker till. Presidentgärdet ägnar sig huvudsakligen åt att skydda skyddsobjekt inklusive PA:s dignitärer, medan PSS ansvarar för intern underrättelseinhämtning och säkerhetstjänst, bl.a. utredningar av interna säkerhetsärenden inklusive politiskt oliktankande.³⁴

I praktiken har dock PA endast ytterst begränsad kontroll, makt och räckvidd över Västbanken.³⁵ Enligt Osloavtalen (åren 1993–95)³⁶ har PA visserligen nominell kontroll över både säkerhetsrelaterade och civila frågor i urbana områden (s.k. A-områden – utom i staden Hebron,³⁷ som lyder under ett särskilt arrangemang³⁸) men i realiteten kringskuren. Vidare hanterar PA endast civila frågor i närmaste rurala områden (s.k. B-områden). Återstående territorium på Västbanken (s.k. C-områden), som bl.a. omfattar israeliska bosättningar, israeliska förbifartsleder och Jordandalen, kvarstår under full israelisk kontroll.³⁹ I tillägg lider PA sedan länge av brist på folklig legitimitet, bl.a. på grund av tidigare diplomatiska misslyckanden, auktoritärism, dysfunktionalitet och utbredd korruption⁴⁰ – kanske i synnerhet inom säkerhetsinstitutionerna,⁴¹ vilket har lett till misstro hos både palestinier och israeler. Man riskerar nu dessutom finansiell kollaps, bl.a. p.g.a. israeliska åtgärder.⁴²

I realiteten är heller inte de områden som var tänkta att ligga under palestinsk kontroll sammanhängande, utan utgörs av cirka 165 ”öar” utspridda över Västbanken, medan de cirka 60 procent av Västbanken som ligger under full israelisk kontroll (C-områden) är sammanhängande och omsluter såväl israeliska bosättningar som nästan alla palestinska landreserver. Sammantaget har Israel därför i praktiken fortfarande kontroll över hela Västbanken och dess invånare. Vidare kontrollerar Israel också alla gränsövergångar som länkar Västbanken till Israel och Jordanien samt alla vägar som leder till A- och B-områden på Västbanken. Något som frekvent nyttjas, vanligen med hänvisning till säkerhetsskäl, för att inskränka invånarnas rö-

³⁴ CIA, The World Fact Book, West Bank, Military and Security, uppdaterad 2024-08-07, [url](#); jfr ECFR, Security Forces, odaterad, [url](#); ICT, The Palestinian Authority Security Forces: Past and Present Challenge, 2017, [url](#)

³⁵ Se vidare B'Tselem, Conquer and Divide, odaterad, [url](#); B'Tselem, Interactive Map, odaterad, [url](#); B'Tselem, List of military checkpoints in the West Bank and Gaza Strip, 2024-06-05, [url](#); B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 2024-03-20, [url](#)

³⁶ Se vidare B'Tselem, Conquer and Divide, 1995 – The Oslo Accords: Division of the West Bank into Areas A, B and C, odaterad, [url](#)

³⁷ B'Tselem, Conquer and Divide, 1995 – The Oslo Accords: Division of the West Bank into Areas A, B and C, odaterad, [url](#)

³⁸ Se vidare B'Tselem, Hebron City Center, 2019-05-26, [url](#)

³⁹ ECFR, Palestinian Authority (PA), odaterad, [url](#); CIA, The World Fact Book, West Bank, uppdaterad 2024-08-07, [url](#)

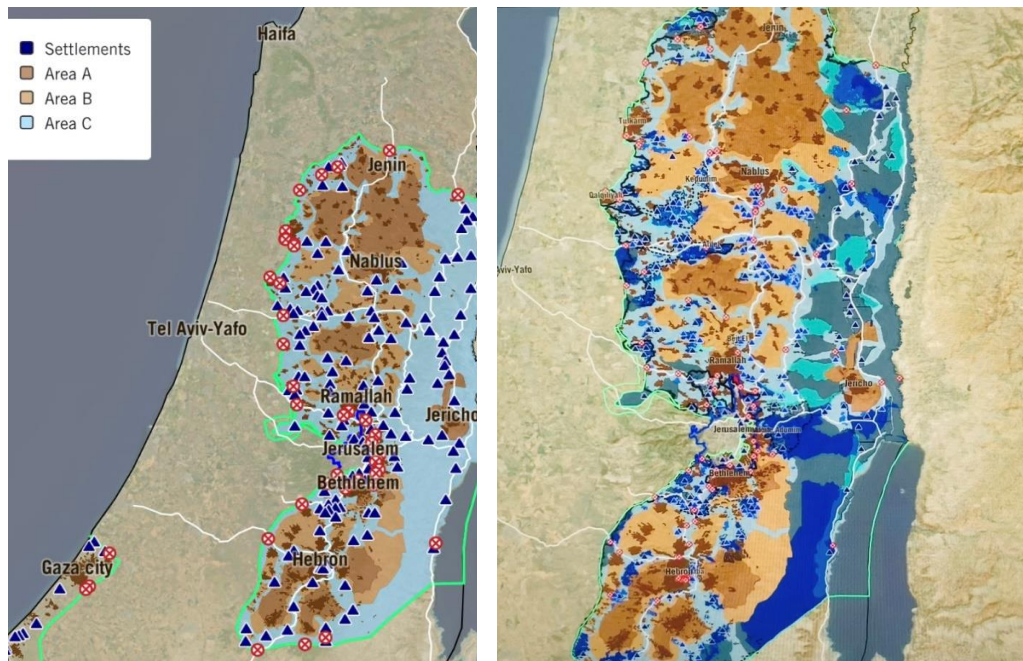
⁴⁰ Se t.ex. The Washington Institute for Near East Policy, How the Palestinian Authority Failed Its People, 2023-10-19, [url](#)

⁴¹ Se t.ex. Transparency International, Defence & Security, Government Defence Integrity Index (GDI), Country Brief: Palestine, 2020, [url](#)

⁴² Se vidare The Conversation, How Israel has brought the Palestinian Authority to the brink of financial collapse, 2024-07-11, [url](#); World Bank Group, World Bank Issues New Update on the Palestinian Economy, 2024-05-23, [url](#)

relsefrihet genom olika former av permanenta eller temporära barriärer och vägspärrar samt en komplicerad tillståndsregim som påverkar alla palestiniers vardag⁴³ (se B'Tselems⁴⁴ kartbilder nedan; jfr Israel Policy Forum⁴⁵ och Peace Now⁴⁶).

Kartor: Västbankens A-, B- och C-områden samt israeliska bosättningar

Källa: B'Tselem, *Conquer and Divide*, odaterad, [infografik] [url](#)

2.2 Bosättarrörelsens militanta extremistelement

De israeliska bosättningarna på Västbanken och i östra Jerusalem började tillkomma efter Israels ockupation av Västbanken i samband med sexdagarskriget (junikriget) år 1967.⁴⁷ De första israeliska bosättningarna etablerades (under den då Laborledda regeringen) i Jordandalen, som en säkerhetsbuffertzona mot öster. De bosättningar som tillkom under de följande tio åren utgjordes i stort sett av jordbrukskommuner, främst bebodda av sekulära ”labor-sionister”.⁴⁸ Årtiondena efter det (främst under dåvarande Likudregeringar) började en paraplyrörelse för Västbankens bosättare, *Gush Emunim* (”the bloc of the faithful”), växa i betydelse. Samtidigt började bosättningar expandera i högre takt, på mer tätbefolkade palestinska områden på Västbankens centrala högländ, och delvis befolkas av mer ultranationalistiska individer (idag kanske cirka en tredjedel) med religiöst motiverade

⁴³ Se vidare B'Tselem, *Conquer and Divide*, 1995 – The Oslo Accords: Division of the West Bank into Areas A, B and C, odaterad, [url](#)

⁴⁴ Se B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories, *About B'Tselem*, odaterad, [url](#)

⁴⁵ Israel Policy Forum, *West Bank Settlements*, odaterad, [url](#)

⁴⁶ Peace Now, *West Bank Map*, augusti 2024, [url](#); Peace Now, *The Third Front: Settler Violence in Gaza War's Shadow and the Impact on Area C*, 2023-11-09, [url](#)

⁴⁷ Israel Policy Forum, *West Bank Settlements*, odaterad, [url](#); ICG, *Stemming Israeli Settler Violence at Its Root*, 2024-09-06, [url](#); Al-Monitor, *Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7*: ICG, 2024-09-06, [url](#)

⁴⁸ Israel Policy Forum, *West Bank Settlements*, odaterad, [url](#); jfr ACLED, *Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank*, 2024-06-10, [url](#)

ideologiska drivkrafter att bosätta landet Israel,⁴⁹ varav ett antal mycket hårdföra.⁵⁰ På senare år och relativt nyligen har också ett antal våldsaktiva extremistiska individer och entiteter belagts med sanktioner av USA och EU på grund av sina aktiviteter. Bland dessa entiteter ingår t.ex. Hashomer Yosh (“The Guardian of Judea and Samaria”),⁵¹ Yitzhar settlement,⁵² Hilltop Youth (bl.a. ökad för sina beryktade s.k. prislappsattacker eller ”price tag attacks”),⁵³ Meitarim Farm,⁵⁴ Moshe’s Farm (eller Tirza Valley Farm Outpost), Zvi’s Farm,⁵⁵ Lehava⁵⁶ m.fl. De kontroversiella entiteterna är många, särskilt bland s.k. illegala utposter på Västbanken.⁵⁷ Även om en stor del av omvärlden bedömer att bosättning på ockuperat territorium överhuvudtaget är illegalt enligt internationell rätt, har ett stort antal av bosättningarna idag legal status enligt israelisk lag. Övriga betraktas som illegala utposter även av Israel.⁵⁸

Inalles ska det idag finnas cirka 338 bosättningar (inom C-område). Av dessa betraktas cirka 191 som illegala utposter.⁵⁹ Under det gångna året ska dock bosättare ha beslagtagit ytterligare tusentals tunnland palestinsk egendom, och samtidigt fördrivit över 1 300 palestinier från sina hem. Vidare godkände den israeliska regeringen i juli 2024 en plan för att etablera 5 295 nya bostadsenheter i redan befintliga bosättningar på Västbanken.⁶⁰ Beslutet fattades av Israels nuvarande mycket kontroversiella finansminister tillika minister ansvarig för bosättaraffärer i försvarsdepartementet, Bezalel Smotrich, och innebar samtidigt legalisering av fem illegala utposter och beslagtagande av ytterligare landområden på Västbanken.⁶¹

Denna pågående expansion sammanfaller med en flerårig trend av ökande våld från extremistiska bosättare på Västbanken som inte direkt har motarbetats av israeliska regeringar.⁶² Trenden uppges ha varit påtaglig sedan den senaste israeliska regeringskoalitionens tillträde i december 2022,⁶³ men särskilt illavarslande efter den 7

⁴⁹ Israel Policy Forum, West Bank Settlements, odaterad, [url](#); ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#)

⁵⁰ T.ex. organisationen Kahane Chai, som är förbjuden i Israel och har terrorklassats av USA (jfr CIA, The World Fact Book, West Bank, uppdaterad 2024-08-07, [url](#)).

⁵¹ Se vidare U.S. Department of State, Sanctions on Israeli Entity and Individual, 2024-08-28, [url](#); Peace Now, Some Facts About the Hashomer Yosh Organization, 2024-08-29, [url](#); +972 Magazine, What is Hashomer Yosh, the latest settler group hit with U.S. sanctions?, 2024-08-30, [url](#)

⁵² U.S. Department of State, Sanctions on Israeli Entity and Individual, 2024-08-28, [url](#)

⁵³ Se vidare U.S. Department of the Treasury, Treasury Designates Extremist Settler Group in West Bank, 2024-10-01, [url](#)

⁵⁴ U.S. Department of the Treasury, Treasury Designates Extremist Settler Group in West Bank, 2024-10-01, [url](#)

⁵⁵ Se t.ex. EU, Council Decision (CFSP) 2024/1967 of 15 July 2024 amending Decision (CFSP) 2020/1999 concerning restrictive measures against serious human rights violations and abuses, 2024-07-15, [url](#)

⁵⁶ The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

⁵⁷ Se vidare Peace Now, Some Facts About the Hashomer Yosh Organization, 2024-08-29, [url](#); +972 Magazine, What is Hashomer Yosh, the latest settler group hit with U.S. sanctions?, 2024-08-30, [url](#)

⁵⁸ Se vidare Israel Policy Forum, West Bank Settlements, odaterad, [url](#)

⁵⁹ Peace Now/ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#); se vidare Israel Policy Forum, West Bank Settlements, odaterad, [url](#)

⁶⁰ Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#)

⁶¹ The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

⁶² Se vidare The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

⁶³ ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

oktober 2023.⁶⁴ Under denna period (fram till början av september 2024) ska cirka 21 palestinier ha dödats och cirka 643 ha skadats i detta sammanhang, samtidigt som cirka 23 000 palestinskägda olivträd har ryckts upp eller på annat sätt förstörts.⁶⁵ Det finns nu en rad oberoende och israeliska rapporter som vittnar om att bosättarvåldet – d.v.s. frekvensen av, och allvaret i, olika former av attacker och aktiviteter utförda av israeliska bosättare för att terrorisera, skada och ibland döda palestinier med det huvudsakliga motivet att fördriva dem från palestinska landområden på Västbanken – ligger på rekordnivåer.⁶⁶ Enligt International Crisis Group sammanfaller detta fenomen ofta med de mer storskaliga israeliska militära operationerna mot väpnade palestinska grupper på Västbanken som har ägt rum under året, och har satts i system medan omvärldens uppmärksamhet riktats mot Gaza.⁶⁷

Detta är också något som seniora israeliska försvars- och säkerhetstjänstemän varnar för i förlängningen kan komma att medföra anarki och förlorad israelisk kontroll över Västbanken, d.v.s. även utgöra ett nationellt säkerhetshot mot staten Israel.⁶⁸ Detta till trots, gör israeliska myndigheter och försvarsmakt generellt lite för att förhindra denna utveckling. Tvärtom är det inte ovanligt att israeliska soldater istället skyddar bosättare i samband med deras aktiviteter på Västbanken,⁶⁹ också påskyndade av Israels mycket kontroversiella nuvarande minister för nationell säkerhet, Itamar Ben Gvir, som ska ha instruerat israeliska gränspolisstyrkor att ha ett avslappnat förhållningssätt till bosättarvåld.⁷⁰ Detta samtidigt som även en omfattande mobilisering av bosättare till reservtjänstgöring i det israeliska försvaret, fast med uppdrag att försvara sina områden, ägt rum sedan hösten 2023. I detta sammanhang har också tusentals vapen delats ut till civila bosättare, inklusive många våldsamma element. Distinktionen mellan bosättare och soldat har därmed blivit svårare, liksom ansvarsutkrävandet.⁷¹ I takt med att bosättningar breder ut sig kring tätbefolkade palestinska områden kompliceras också hanteringen av säkerhetshot då bosättningarna och de trupper som har som uppdrag att skydda dem tenderar att bli måltavlor för väpnade palestinska grupper och individer.⁷²

⁶⁴ ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#); jfr Peace Now, The Third Front: Settler Violence in Gaza War's Shadow and the Impact on Area C, 2023-11-09, [url](#); ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#)

⁶⁵ ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

⁶⁶ Jfr OCHA, West Bank | Violence, destruction and displacement as of 31 July 2024, 2023-09-12, [url](#); B'Tselem, Settler Violence = State Violence, t.o.m. 2024-08-29, [url](#); ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#); ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

⁶⁷ ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

⁶⁸ Haaretz, Israeli Security Officials Say Settler Violence Will Trigger Anarchy in West Bank, 2024-06-23, [url](#); Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06; jfr Haaretz, Analysis | With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#)

⁶⁹ ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#); Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#)

⁷⁰ The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

⁷¹ ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

⁷² ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#); jfr ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

2.3 Militanta palestinska fraktioner och terrorgrupper

Den palestinska nationella rörelsen i Mellanöstern har en lång och bred historik. De flesta traditionella palestinska politiska rörelser, partier⁷³ och fraktioner förfogar också över egna väpnade grenar,⁷⁴ varav ett flertal som traditionellt har bejaktat väpnat motstånd mot Israel. I samband med 1990-talets fredsprocess (Osloprocessen) enades dock de elva PLO-fraktionerna, med al-Fatah i spetsen, om att fördöma det väpnade motståndet och istället ingå fredsavtal med staten Israel. Med få undantag, t.ex. al-Fatahlänkade al-Aqsa-martyrernas brigader, som bl.a. tog till vapen mot Israel i samband med den s.k. andra intifadan⁷⁵ åren 2000–2005⁷⁶ (kanske i synnerhet i samband med den omfattande israeliska militära operationen Defensive Shield år 2002⁷⁷), så har dessa fraktioner i stort sett avstått från väpnat motstånd efter att de i mångt och mycket absorberats i PA:s säkerhetsstyrkor⁷⁸ under de palestinska presidenterna Yassir Arafat och Mahmoud Abbas.⁷⁹

Efter att Hamas tog kontroll över Gazaremsan år 2007 gick PA:s säkerhetsstyrkor hårt åt Hamas,⁸⁰ Palestinska islamiska jihad (PIJ)⁸¹ och andra konkurrerande aktörers sociala och militära strukturer på Västbanken, inklusive PA-kritiska al-Fatahelement.⁸² Trots dessa spänningar, och mycket på grund av stringent kontroll utövad av PA:s och Israels säkerhetstjänster, var Västbanken under de följande åren, egentligen ända till 2021, tämligen förskonat från militant aktivitet, enligt ACLED.⁸³

Nu framträder dock återigen en rad väpnade organisationer, fraktioner, grupper och celler som har kapacitet och intention att fortsätta driva det väpnade motståndet mot israeliska intressen på Västbanken. Något som alltså redan kunde skönjas under åren närmast före 7 oktober 2023, då antalet incidenter med dödligt våld där väpnade palestinska grupper varit involverade ökade markant. En trend som i hög grad kan förklaras av en kombination av fortsatt bosättningsexpansion och palestinska ungdomars brist på framtidstro och desillusion om en tvåstatslösning. Men även av en kraftigt försvagad PA (som nu dessutom riskerar finansiell kollaps⁸⁴)

⁷³ Se vidare ECFR, Mapping Palestinian Politics, Political Parties, odaterad, [url](#)

⁷⁴ Se vidare ECFR, Mapping Palestinian Politics, Armed Groups, odaterad, [url](#)

⁷⁵ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁷⁶ Se t.ex. The Washington Institute for Near East Policy, The Implications of the Second Intifada on Israeli Views of Oslo, 2023-09-08, [url](#)

⁷⁷ The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#)

⁷⁸ För fördjupning avseende PA:s polis- och säkerhetsstyrkor, se vidare ICT, The Palestinian Authority Security Forces: Past and Present Challenge, 2017, [url](#); Stability International Journal of Security & Development, The Evolution and Reform of Palestinian Security Forces 1993-2013, 2015-09-18, [url](#); ECFR, Security Forces, odaterad, [url](#); CRS, U.S. Security Assistance to the Palestinian Authority, 2010-01-08, [url](#)

⁷⁹ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁸⁰ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Armed Groups, odaterad, [url](#)

⁸¹ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁸² ECFR, Mapping Palestinian Politics, Armed Groups, odaterad, [url](#)

⁸³ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁸⁴ Se vidare The Conversation, How Israel has brought the Palestinian Authority to the brink of financial collapse, 2024-07-11, [url](#); World Bank Group, World Bank Issues New Update on the Palestinian Economy, 2024-05-23, [url](#)

med långvarig dysfunktionalitet och brist på legitimitet,⁸⁵ jämte allt hårdare israeliska säkerhetsåtgärder och tilltagande bosättningsvåld.⁸⁶

Bland dessa fraktioner ingår de mer etablerade och terrorklassade⁸⁷ al-Quds-brigaderna (PIJ, likt Hamas sprunget ur det Muslimska brödrskapet men med Iran som huvudsponsor⁸⁸), al-Aqsa-martyrernas brigader (AAMB, Fatahkoppling), Abu Ali Mustafa-brigaderna (Popular Front for the Liberation of Palestine/PFLP) och Izz al-Din al-Qassem-brigaderna (Hamass⁸⁹),⁹⁰ samt det mer sentida fenomenet Lions' Den (الأسود عرين/Lejonkulan)⁹¹ (mer nedan). I tillägg opererar där organisationer och celler som Mujahideen-brigaderna (Palestinian Mujahideen Movement) som samarbetar med PIJ:s al-Quds-brigader och bl.a. opererar i Jenin.⁹² Det förekommer dock att de också opererar på andra ställen, även inne i Israel. Den 6 oktober 2024 dödades t.ex. en israelisk gränspolis och skadades tio andra civila i Beersheba av en väpnad arabisk man, som i sin tur dödades av israeliska säkerhetsstyrkor. Enligt uppgifter från Mujahideen-brigaderna ska gärningsmannen ha tillhört deras s.k. interna martyrenhet.⁹³ Den 8 oktober 2024 utförde t.ex. också en AAMB-medlem från den arabiska staden Umm al-Fahm i Israel en brutal terrorattack i Hadera nära Haifa, där han hann knivhugga sex israeliska civila innan han själv dödades.⁹⁴

Även om antalet aktiva organiserade väpnade palestinska grupper på Västbanken (23) och mer löst organiserade element samt våldsincidenter (över 500) ökade markant redan året före den 7 oktober 2023, så ser de flesta individer och våldsaktiviteter utförda de senaste åren ut att kunna länkas till just PIJ, AAMB, Hamas eller Lions' Den. Detta med nio lokala PIJ-länkade grupper (*katibat Jenin, Nablus, Tulkarm* o.s.v.) i spetsen (330 incidenter oktober 2022–september 2023), följda av fem lokala AAMB-grupper (*Katibat Tulkarm Quick Response* o.s.v.), jämte Lions' Den och två lokala Hamasfilialer (*Katibat aqabat jabr* respektive *Katibat Ayyash*), enligt ACLED.⁹⁵

Lions' Den är en väpnad grupp baserad i Nablus gamla stad som växte fram i samband med eskalerande bosättningsvåld i stadens omnejd i början av 2020-talet, men

⁸⁵ Jfr The Washington Institute for Near East Policy, How the Palestinian Authority Failed Its People, 2023-10-19, [url](#); Transparency International, Defence & Security, Government Defence Integrity Index (GDI), Country Brief: Palestine, 2020, [url](#)

⁸⁶ Se vidare ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁸⁷ EU, Rådets genomförandeförordning (EU) 2024/2055 av den 26 juli 2024 om genomförande av artikel 2.3 i förordning (EG) nr 2580/2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism, och om upphävande av genomförandeförordning (EU) 2024/329, 2024-07-26, [url](#)

⁸⁸ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁸⁹ Avseende Hamas och allierade militanta fraktioners kapacitet och organisation i Gaza, se vidare Migrationsanalys, Gazakriget: Civilas utsatthet, 2024-03-20, [url](#)

⁹⁰ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Armed Groups, odaterad, [url](#); CIA, The World Fact Book, West Bank, uppdaterad 2024-08-07, [url](#); EU, Rådets genomförandeförordning..., 2024-07-26, [url](#)

⁹¹ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Lions' Den, odaterad, [url](#); ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁹² ECFR, Mapping Palestinian Politics, Mujahideen Brigades, odaterad, [url](#)

⁹³ Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-07, [url](#)

⁹⁴ Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-09, [url](#)

⁹⁵ Se vidare ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

blev känd under 2022 – egentligen först efter att en av stadens unga militanta profiler, den 18-åriga Ibrahim al-Nabulsi (“the Lion of Nablus”), dödades av israeliska styrkor i augusti 2022.⁹⁶ Gruppen förefaller inte ha direkta organisatoriska band till andra mer etablerade palestinska fraktioner, men ska ha vuxit fram ur den s.k. Nablusbataljonen, en lokal paraplysammanlutning av mestadels unga män med koppling till al-Quds-brigaderna, AAMB och Izz al-Din al-Qassam-brigaderna.⁹⁷ Vidare ska gruppen ha haft finansiering och logistiskt stöd av Hamas genom en av gruppens medgrundare, det lokala Hamasbefälet Musab Shtaya, som dock arresterades av PA:s säkerhetsstyrkor i september 2022.⁹⁸ Många av Lions’ Dens medlemmar förefaller emellertid ha familjeband till al-Fatah.⁹⁹ Gruppen har regelbundet drabbat samman med israeliska styrkor och gjort sig skyldig till beskjutning av både militära och civila mål på Västbanken. Flera personer ur dess ursprungliga ledarskap ska dock ha dödats av israeliska styrkor.¹⁰⁰ Trots det låg Lions’ Dens aktiviteter bakom cirka en tredjedel av de väpnade våldsincidenter som ägt rum i Nablusområdet (över 100) som ACLED registrerat under året närmast före den 7 oktober 2023. Gruppen bedöms också ha bibehållit förmåga att fortsätta sitt väpnade engagemang på norra Västbanken. Givet nuvarande utveckling, och avsaknad av de incitament som tidigare har kunnat kuva dess medlemmar, lär deras aktivitet öka framöver.¹⁰¹

Sammantaget kan noteras att de flesta medlemmarna i Västbankens lokala väpnade grupper är unga palestinska män och ungdomar som ofta saknar regelrätt vapenträning, politisk förankring eller strategiska mål. De opererar i stor utsträckning på egna initiativ och utan nämnvärd befälshierarki, även om de vanligen bekräftar tillhörighet till mer etablerade aktörer som PIJ via sociala medier, accessoarer etc. Med hänsyn till kostnader för de ofta avancerade automatvapen man använder och hur komplicerad vapensmuggling över Jordaniens gränser kan vara, är det också sannolikt att mer etablerade Iranstödda aktörer som PIJ (m.fl.) generellt bistår lokala grupperingar med logistik och finansiering etc., enligt ACLED.¹⁰² Enligt israeliska uppgifter är palestinska grupper som beväpnas av Iran aktiva på flera orter på Västbanken.¹⁰³

⁹⁶ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Lions’ Den, odaterad, [url](#); ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁹⁷ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Lions’ Den, odaterad, [url](#)

⁹⁸ ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

⁹⁹ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Lions’ Den, odaterad, [url](#)

¹⁰⁰ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Lions’ Den, odaterad, [url](#)

¹⁰¹ Se vidare ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

¹⁰² Se vidare ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

¹⁰³ ACAPS, Palestine, Humanitarian impact of the escalation of violence in northern West Bank in August 2024, 2024-09-10, [url](#)

3. Senaste tidens våldsutveckling på Västbanken

Åren före den 7 oktober 2023 har säkerhetssituationen på Västbanken gradvis försämrats, mycket drivet av en form av återuppståndelse av aktiva militanta palestinska grupper, PA:s svaghet¹⁰⁴ och dysfunktionalitet,¹⁰⁵ jämte Israels hårdföra säkerhetsåtgärder och eskalerande bosättningsvåld. Detta mot bakgrund av avsaknad av fredsprocess och att Israel tenderat att befästa sin närvaro på ockuperat territorium.¹⁰⁶ Det senaste året har läget förvärrats ytterligare – dramatiskt, vilket också medför en omfattande påverkan på civila palestinier.

De sammantaget kanske hårdast våldsdrabbade palestinska städerna sedan den 7 oktober 2023 har varit Jenin (även tidigare drabbad¹⁰⁷), Tulkarm, Nablus, Hebron och Ramallah, men samtliga kommuner på Västbanken har drabbats av kombinationen sammandrabbningar mellan israeliska styrkor och väpnade palestinska fraktioner, konfliktrelaterade dödsfall, skadade, demolering av fastigheter och infrastruktur, incidenter av bosättningsvåld samt fördrivning.¹⁰⁸ Under första halvåret 2024 kan sammantaget noteras att våldets dödlighet på Västbanken fördubblats jämfört med samma period förra året, och fyrdubblats jämfört med samma period år 2022, enligt FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter.¹⁰⁹ Bakom denna trend ligger dels israeliska styrkors insatser mot militanta palestinier, dels en klar trend av eskalerande bosättningsvåld i syfte att fördriva palestinier.¹¹⁰

I augusti 2024 inledde den israeliska försvarsmakten sin hittills största militära operation på Västbanken sedan den s.k. Defensive Shield år 2002¹¹¹ (under den s.k. andra intifadan åren 2000–2005¹¹²), med tre involverade brigader,¹¹³ pansarfordon, helikoptrar och drönare.¹¹⁴ Operationen, vars mål uppgavs vara att ”radera ut den

¹⁰⁴ Jfr The Conversation, How Israel has brought the Palestinian Authority to the brink of financial collapse, 2024-07-11, [url](#); World Bank Group, World Bank Issues New Update on the Palestinian Economy, 2024-05-23, [url](#)

¹⁰⁵ Jfr The Washington Institute for Near East Policy, How the Palestinian Authority Failed Its People, 2023-10-19, [url](#); Transparency International, Defence & Security, Government Defence Integrity Index (GDI), Country Brief: Palestine, 2020, [url](#)

¹⁰⁶ Jfr ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

¹⁰⁷ Jfr t.ex. Haaretz, 'The Explosion Was So Strong That I Fainted': Palestinians Recall Past Israeli Raids in Jenin, 2024-09-09, [url](#)

¹⁰⁸ Se vidare infografik, OCHA, West Bank, Violence, destruction and displacement as of 31 July 2024, 2023-09-12, [url](#)

¹⁰⁹ UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Occupied Palestinian Territory: Türk condemns over 500 West Bank killings, calls for accountability, 2024-06-04, [url](#); ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 2, [url](#)

¹¹⁰ Se vidare ICG, Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#); ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#); OCHA, Humanitarian Situation Update #219, West Bank, 2024-09-18, [url](#); ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 1–2, [url](#)

¹¹¹ The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#)

¹¹² Se t.ex. The Washington Institute for Near East Policy, The Implications of the Second Intifada on Israeli Views of Oslo, 2023-09-08, [url](#)

¹¹³ The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#)

¹¹⁴ ACAPS, Palestine, Humanitarian impact of the escalation of violence in northern West Bank in August 2024, 2024-09-10, s. 1, [url](#)

lokala terrorinfrastrukturen”¹¹⁵ – d.v.s. slå ut väpnade palestinska grupper och terrorceller i bl.a. Jenin, Tulkarm, Nablus och Tubas i norra delarna av Västbanken (men även bl.a. Hebron/al-Khalil i söder) – drabbade denna runda kanske allra främst Jenin, i synnerhet det nordligt belägna flyktinglägret med samma namn,¹¹⁶ som av Israel bedöms vara centrum för det väpnade palestinska motståndet på Västbanken.¹¹⁷ Även flyktinglägret Nur Shams¹¹⁸ tre km öster om Tulkarm och flyktinglägret Far’a 17 km nordost om Nablus¹¹⁹ i Jordandalen var uttalade mål för operationen.¹²⁰

Enligt uppgifter från det palestinska hälsoministeriet (som i sin statistik inte skiljer mellan militanta element och civila) ska de israeliska operationer som pågick specifikt mellan den 28 augusti och 6 september ha krävt 39 palestinska dödsoffer (majoriteten i Jenin), varav minst sju barn, och 130 skadade, betydande fördrivning samt omfattande ödeläggelse. Efter att huvudoperationen mot Jenin och Tulkarm hade avslutats och israeliska styrkor dragit sig tillbaka till sina positioner, var det (8 september) fortfarande oklart hur många av de fördrivna som kunnat eller velat återvända p.g.a. omfattande infrastrukturell ödeläggelse, brist på skydd och begränsad humanitär respons. Enligt ACAPS ska även 150 civila palestinier ha arresterats i sammanhanget. Totalt uppges över 10 300 palestinier (varav en del civila) ha arresterats av israeliska styrkor på Västbanken sedan den 7 oktober 2023.¹²¹

Trots den senaste tidens kraftigt ökade israeliska fokus på Hizbollah i Libanon och Hamas med allierade i norra Gaza, har också israeliska operationer och den militanta palestinska aktiviteten på Västbanken fortsatt under september–oktober 2024. Exempelvis utförde israeliska styrkor den 6–7 oktober kontraterrorismräder på flera ställen på Västbanken, inklusive Jenin, Nur Shams flyktingläger och i Tulkarm. I det sammanhanget frihetsberövade man 45 efterlysta palestinska individer, beslagtog vapen och pengar, samtidigt som palestinier kastade tegelstenar mot israeliska styrkor vid Qalandiya. Under samma period attackerades också israeliska styrkor av PIJ och AAMB i Nur Shams, Jenin och Balata flyktingläger i Nablus med handeldvapen och spränganordningar.¹²² Den 8 oktober utförde israeliska gränspolisstyrkor en riktad specialoperation mot lokala AAMB-befälhavare från Askar och Balata flyktingläger som planerade attacker mot Israel. Samtliga palestinska måltavlor dödades i bilen de färdades i. Samtidigt pågick strider mellan AAMB- och PIJ-medlemmar och israeliska styrkor bl.a. i Tubas och Mount Gerizim.¹²³ Vidare engagerades israeliska styrkor i strider med AAMB- respektive PIJ-

¹¹⁵ The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#)

¹¹⁶ Se vidare UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), Jenin Camp, odaterad, [url](#)

¹¹⁷ Haaretz, 'The Explosion Was So Strong That I Fainted': Palestinians Recall Past Israeli Raids in Jenin, 2024-09-09, [url](#); Haaretz, Analysis: A 'Unity of Fronts' Between Gaza and West Bank Seems Closer Than Ever, 2024-09-01, [url](#); Haaretz, Analysis: With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#)

¹¹⁸ Se vidare UNRWA, Nur Shams Camp, odaterad, [url](#)

¹¹⁹ Se vidare UNRWA, Far'a Camp, odaterad, [url](#)

¹²⁰ Haaretz, Analysis: With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#)

¹²¹ ACAPS, Palestine, Humanitarian impact of the escalation of violence in northern West Bank in August 2024, 2024-09-10, [url](#)

¹²² Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-07, [url](#)

¹²³ Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-09, [url](#)

medlemmar på minst fyra platser på Västbanken den 9 oktober, bl.a. i Nablus, Tubas, Nur Shams och Tulkarm.¹²⁴ Likaså dagarna närmast efter det, då israeliska styrkor engagerats i strid med PIJ- och AAMB-element på flera ställen i Jenin, inklusive Jenin flyktingläger. Den 14 oktober rapporteras också att israeliska styrkor gått in där och arresterat en senior lokal palestinsk milisledare.¹²⁵

Mot bakgrund av expanderande bosättningar och kraftigt ökande bosättningsvåld,¹²⁶ socioekonomisk stagnation samt återkommande cykler av våld mellan väpnade palestinska grupper och israeliska styrkor, riskerar säkerhetsläget på Västbanken att förvärras de närmaste månaderna.¹²⁷ Sammantaget tillhör förhållandena på den ockuperade Västbanken och i östra Jerusalem kärnfrågorna i Israel–Palestina-konflikten. De utgör därmed också grogrund för väsentliga delar av dagens palestinska motståndsrörelse. Vidare inspireras nu palestinska fraktioner på Västbanken av Hamas krigföring i Gaza, gräver tunnlar, bygger egna bomber, raketer etc., och tenderar att utföra alltmer vågade men också mer sofistikerade attacker, samtidigt som israeliska styrkor använder sig av metoder som aldrig tidigare använts (vilket medför större påverkan på civila).¹²⁸ Där finns således potential till en än mer explosiv utveckling framöver;¹²⁹ något som också kan påskyndas av regionala faktorer såsom pågående krig mellan Hizbollah och Israel.¹³⁰

3.1 Konfliktrelaterade våldsincidenter och dödsoffer

I denna del redogörs för våldsincidenter och dödsoffer som noterats under konfliktperioden 7 oktober 2023 till 30 september 2024, utifrån ACLED:s data. De våldsincidenter som har analyserats närmare omfattar huvudkategorierna *strider*, *explosioner/fjärrutlöst våld*, *våld mot civila* och *upplopp/kravaller*. ACLED gör ingen skillnad på civila och kombattanter i sin statistik.¹³¹ Som jämförelsematerial, har Migrationsanalys också studerat 2022–2023 års konfliktdata inhämtad av ACLED. Sammantaget har ACLED noterat 5 224 våldsincidenter och 176 dödsoffer under 2022,¹³² medan man från januari till 6 oktober 2023 har noterat 4 416 incidenter och 228 dödsoffer på Västbanken.¹³³ Den redan pågående upptrappningen kom att accelerera snabbt i samband med kriget i Gaza. Från 7 oktober 2023 till 30 september 2024 har ACLED noterat 7 636 våldsincidenter samt 806 dödsfall.¹³⁴ Den största incidentkategorin, som också krävde flest dödsoffer under konfliktperiodens första veckor, är upplopp/kravaller (se tabellen nedan). Cirka 30 procent av inci-

¹²⁴ Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-10, [url](#)

¹²⁵ Se vidare Institute for the Study of War, Iran Update, 2024-10-14, [url](#) (och senare uppdateringar).

¹²⁶ Se vidare ACLED, Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#)

¹²⁷ ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, [url](#)

¹²⁸ Jfr The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#).

¹²⁹ Jfr t.ex. Haaretz, Analysis: A 'Unity of Fronts' Between Gaza and West Bank Seems Closer Than Ever, 2024-09-01, [url](#); Haaretz, Analysis: With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#); ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, [url](#)

¹³⁰ Jfr ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 1, [url](#)

¹³¹ Se vidare ACLED, Codebook, 2023, [url](#)

¹³² ACLED, Data Export Tool, januari-december 2022, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³³ ACLED, Data Export Tool, januari-6 oktober 2023, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³⁴ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023-30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

denterna under denna incidentkategori kan kopplas till israeliska bosättare som attackerat civila palestinier eller deras odlingsmark och boskap. Samtliga dödsfall under samma kategori har dock inträffat vid sammandrabbningar mellan palestinier och israeliska styrkor, oftast i samband med räder i olika områden. Under referensperioden bedöms bosättare ligga bakom 1 597 våldsincedenter, vilka lett till 15 dödsfall.¹³⁵ I samtliga fall har det rört sig om bosättare som skjutit mot palestinier, inte sällan i närvaro av israelisk militär och i samband med räder.¹³⁶ I takt med pågående upptrappning har dock strider kommit att bli den incidentkategori som hittills krävt flest dödsoffer (471). De strider som har ägt rum under pågående eskalering har i första hand varit mellan israelisk militär och diverse väpnade palestinska fraktioner verksamma på Västbanken. Det rör sig dock oftast om strider som uppstått i samband med räder utförda av israeliska styrkor.¹³⁷

Tabell 1: Våldsincedenter och dödsoffer på Västbanken, perioden 7 okt. 2023 t.o.m. 30 sep. 2024

Incidentkategorier	Antal incidenter	Antal dödsoffer
Strider	1 694	471
Fjärrutlöst våld	350	90
Våld mot civila	1 122	85
Upplopp/kravaller	4 470	160
Totalt	7 636	806

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys¹³⁸

Sett till våldets utveckling över tid under konfliktperioden var oktober 2023 den månad då flest incidenter ägde rum (1 216 incidenter), enligt ACLED:s data. Sammantaget var de tre första månaderna av konflikten de mest intensiva vad gäller antal konfliktrelaterade våldsincedenter och dödsfall (närmare 40 procent av alla incidenter under referensperioden och drygt 40 procent av alla dödsfall). Under augusti månad syns dock en uppåtgående trend både vad gäller antal våldsincedenter och dödsfall.¹³⁹ Detta kan främst kopplas till den storskaliga israeliska operation som genomfördes i slutet av månaden och som pågick in i september, mot en rad områden på Västbanken (koncentrerad mot Jenin, Tulkarm och flyktinglägret al-Fara'a i Tubas) och som beskrivs som den mest omfattande och dödliga under året.¹⁴⁰ Enligt statistiken har de våldsincedenter som haft dödligast utgång noterats i Jenin, Tulkarm och Nablus (se tabell nedan). Både staden Jenin och Jenins flyktingläger

¹³⁵ I jämförelse med 951 bosättnarincidenter samt 9 dödsfall för perioden januari–6 oktober 2023, ACLED, Data Export Tool, januar–6 oktober 2023, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³⁶ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³⁷ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³⁸ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹³⁹ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹⁴⁰ Se AP, What to know about Israel's large-scale military operation in the occupied West Bank, 2024-08-29, [url](#); AP, What to know about Israel's major weeklong raid in the West Bank city of Jenin, 2024-09-04, [url](#)

har redan långt innan nuvarande konflikt varit föremål för regelbundna räder av israeliska styrkor p.g.a. att de länge varit fäste för militanta palestinier (inklusive PIJ och Hamas). Israeliska operationer i Jenin, men även i Nablus och Tulkarm som också hyser ett betydande antal militanta palestinska grupper, har dock förekommit mer frekvent sedan 2022.¹⁴¹ Enligt ACLED ska våldet ha ökat med 50 procent från oktober 2022 till september 2023.¹⁴² I huvudområdet Jenin har en övervägande del av alla incidenter ägt rum i staden Jenin och Jenins flyktingläger. Sett till hela ”provinsen” har strider varit den största och dödligaste incidentkategorin, likaså vad gäller Tulkarm. I det senare fallet är det främst staden Tulkarm, Tulkarms flyktingläger och Nour al-Shams som drabbats mest i fråga om antal incidenter och döds- tal. I Nablus, Ramallah och Hebron har upplopp/kravaller varit det dominerande våldet. Nablus är den provins som haft flest och dödligast bosättarincidenter (412 incidenter av bosättarvåld och nio dödsoffer). Hebron, Ramallah och Betlehem har också drabbats av ett betydande antal bosättarincidenter, dock med få dödsoffer (två dödsoffer i Ramallah och ett vardera i Hebron och Betlehem).¹⁴³ Dessa ”provinser” har emellertid redan innan nuvarande konflikt drabbats av bosättarvåld. Under perioden januari till 6 oktober 2023 ägde majoriteten av alla bosättarinciden- ter på Västbanken rum i Nablus, Ramallah och Hebron.¹⁴⁴

Tabell 2: Våldsincidenter och dödsoffer per område, perioden 7 okt. 2023 t.o.m. 30 sep. 2024

Huvudområde ("provins")	Antal incidenter	Antal dödsoffer
Jenin	873	220
Tulkaram	567	179
Tubas	275	61
Nablus	1 647	82
Qalqilya	586	27
Salfit	256	5
Ramallah, Al Bireh	932	69
Jeriko	201	19
Jerusalem	542	51
Bethlehem	573	21
Hebron	1 184	72

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys¹⁴⁵

¹⁴¹ Se t.ex. The Washington Post, What to know about Palestinian militant groups in the West Bank, 2024-08-28, [url](#); Reuters, Why Jenin is a focal point of conflict in Israel-Gaza war, 2024-08-28, [url](#)

¹⁴² ACLED, The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

¹⁴³ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

¹⁴⁴ ACLED, Data Export Tool, januari–6 oktober 2023, [url](#) (hämtad 2024-09-09)

¹⁴⁵ ACLED, Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

3.1.1 Mer om konfliktrelaterade civila dödsoffer

Under hela 2022 noterade OCHA 152 palestinska civila dödsoffer på Västbanken. Av dessa ska 147 ha dödats med skarp ammunition. Under perioden januari till 6 oktober 2023 ska 194 civila palestinier ha dödats på Västbanken, varav 189 av skarp ammunition i konfrontationer mellan palestinier och israeler, enligt OCHA.¹⁴⁶ Under perioden 7 oktober 2023 till 30 september 2024 har OCHA noterat 695¹⁴⁷ palestinska dödsoffer på Västbanken inklusive östra Jerusalem. I denna statistik ingår cirka 678 som ska ha dödats av israeliska styrkor, cirka 12 som ska ha dödats av israeliska bosättare och 7 fall där det är okänt för OCHA om dödsfallet orsakats av operationer utförda av israeliska styrkor eller bosättnaraktiviteter.¹⁴⁸ Man gör här heller ingen uppdelning mellan individer som kan anses ha varit civila respektive kombattanter.¹⁴⁹ Enligt andra uppgifter från FN från augusti 2024, ska dock cirka 115 barn ha dödats under pågående eskalering.¹⁵⁰ Vidare rapporterar OCHA att cirka 24 israeler, varav 16 soldater och 6 bosättare, har dödats av palestinier på Västbanken inklusive östra Jerusalem under referensperioden,¹⁵¹ jämte (minst) 10 israeler som dödats i attacker i Israel utförda av palestinier från Västbanken fram till mitten av september.¹⁵² Som framgår ovan, har fler attacker ägt rum inne i Israel efter det.

4. Rörelsefrihet över Västbanken och gränsen till Jordanien

Som bl.a. framgår av stycke 2 ovan, har Israel sedan årtionden tillbaka infört rigorösa säkerhetsrestriktioner som påverkar palestiniernas rörelsefrihet på Västbanken. Efter den 7 oktober 2023, skärptes dessa restriktioner ytterligare. Bland annat har man utökat antalet vägspärrar, blockerat tillträde från dussintals byar till huvudvägarna och återkallat tillstånd för palestinier att resa till Israel för arbete eller av andra skäl.¹⁵³ Detta har bl.a. medfört inkomstbortfall för många västbanksbor som tidigare arbetat i Israel, men även hindrat palestinier från tillträde till avancerad sjukvård utanför Västbanken.¹⁵⁴

¹⁴⁶ OCHA, Data on casualties, januari-december 2022; januari-6 oktober 2023, hämtad 2024-09-20, [url](#)

¹⁴⁷ OCHA, Humanitarian Situation Update #225, West Bank, 2024-10-02, [url](#) (här ingår dock troligen även två personer som ska ha avlidit p.g.a. skador som åsamkats dem före den 7 oktober. Jfr OCHA, Humanitarian Situation Update #219, West Bank, 2024-09-18, [url](#)).

¹⁴⁸ OCHA, Humanitarian Situation Update #225, West Bank, 2024-10-02, [url](#)

¹⁴⁹ Migrationsanalys kommentar.

¹⁵⁰ UN News, Humanitarians report rise in children killed and injured in the West Bank, 2024-08-14, [url](#)

¹⁵¹ OCHA, Humanitarian Situation Update #225, West Bank, 2024-10-02, [url](#)

¹⁵² Utöver sju av de palestinska förövarna i dessa sammanhang (OCHA, Humanitarian Situation Update #219, West Bank, 2024-09-18, [url](#))

¹⁵³ B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 2024-03-20, [url](#)

¹⁵⁴ Arab Center Washington DC, The occupied West Bank since October 7: Movement restrictions and collective punishment, 2024-01-26, [url](#)

I juni månad i år rapporterade OCHA att det fanns minst 790 vägspärrar i området, en ökning med 22 procent sedan augusti 2023.¹⁵⁵ Avspärrningar och förseningar i förflyttningar längs kringskurna vägar utgör stora utmaningar i vardagen för många palestinier, med förlängda resetider och långa köer vid vägspärrar, där man också riskerar att utsättas för arrestering eller förolämpning av israeliska soldater.¹⁵⁶ Vidare har den ökade risken för våld från israelisk militär och bosättare gjort att palestinier i många fall inte vågat lämna sina städer och hembyar av rädsla för represalier. Rädsla och osäkerhet har också hindrat många barn från att gå i skola,¹⁵⁷ men även lärare som inte kan ta sig till skolorna på grund av restriktioner.¹⁵⁸ Avspärrningar har också gjort det svårt för bybor att komma åt sina odlingsmarker,¹⁵⁹ medan humanitära organisationer har hindrats från att nå palestinska samhällen och därmed fått skjuta upp sina aktiviteter.¹⁶⁰

4.1 In- och utresa vid gränsövergången mot Jordanien

In- och utresa för palestinier från Västbanken sker generellt över den inofficiella gränsövergången mot Jordanien, Allenby Bridge (King Hussein Bridge i Jordanien). Gränspassagen är inte officiell eftersom Palestina inte har internationellt erkända gränser, men tjänar som sådan.¹⁶¹ Det är den enda av landgränsövergångarna¹⁶² över Jordanfloden mellan Israel och Jordanien som är öppen för palestinier. Terminalen är belägen cirka fem km öster om den palestinska staden Jeriko och en knapp timmes bilresa från Amman. Den ger generellt även service åt turister av olika nationaliteter¹⁶³ jämte FN-anställda och diplomater,¹⁶⁴ samt fungerar också som den huvudsakliga godsterminalen mellan Jordanien och den palestinska myndigheten samt befolkningen på Västbanken.¹⁶⁵

Palestinier (passagerare/fotgängare) från Västbanken kan generellt resa in och ut över Allenby söndag–torsdag (kl. 8–19.30) och fredag (kl. 8–15.30). De senaste bussarna för personer som bär Västbanks-/Gaza-id eller Jerusalem-id avgår dock från båda sidor terminalen kl. 17.00 söndag–torsdag respektive kl. 12.30 fredagar. Lördagar hålls gränsterminalen generellt stängd. Vidare kan öppettider variera i

¹⁵⁵ Acaps, Palestine: Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 4, [url](#), B'Tselem, List of checkpoints in the West Bank and Gaza Strip, 2024-06-05, [url](#)

¹⁵⁶ Acaps, Palestine: Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 4, [url](#), Palestinian News & Info Agency (WAFA), Israeli forces restrict movements at northern West Bank checkpoint, 2024-05-28, [url](#)

¹⁵⁷ Arab Center Washington DC, The occupied West Bank since October 7: Movement restrictions and collective punishment, 2025-01-26, [url](#)

¹⁵⁸ B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 2024-03-20, [url](#)

¹⁵⁹ Acaps, Palestine: Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, s. 4, [url](#)

¹⁶⁰ Norwegian Refugee Council (NRC), West Bank movement restrictions make life harder for residents and aid organisations, 2024-03-26, [url](#); jfr även UN inter-agency Access Coordination Unit (ACU), webbplats med en rad informationsgångar, [url](#)

¹⁶¹ Migrationsanalys (tidigare Lifos), Palestinier i Mellanöstern – uppehållsrätt och dokument (version 1.1), 2019-10-15, s. 36, [url](#)

¹⁶² D.v.s. Allenby Bridge övergång, Jordan River övergång (Sheikh Hussein Bridge) och Yitzhak Rabin övergång (Aqaba/f.d. Arava Crossing) (se vidare IAA, Land Border Crossings, odaterad, [url](#))

¹⁶³ Israel Airports Authority (IAA), Allenby, odaterad, [url](#)

¹⁶⁴ Se UN inter-agency Access Coordination Unit (ACU), Jordanian Border Crossings Operating Hours, odaterad, [url](#); ACU, site, [url](#)

¹⁶⁵ Israel Airports Authority (IAA), Allenby, odaterad, [url](#)

samband med högtids-/lov dagar.¹⁶⁶ Det finns dock ett antal begränsningar för vilka kategorier av palestinier som har tillträde till övergången: främst palestinier hemmahörande på Västbanken med särskilda tillstånd och palestinska pass, palestinier som har s.k. gröna och blåa passerkort – avsedda för palestinier från Gaza – och palestinier från Jordanien som har jordanska pass (inklusive nationella identitetsnummer) samt har behöriga israeliska respektive jordanska tillstånd – s.k. gula passerkort. Israeliska medborgare tillåts generellt inte resa via gränsövergången, utan hänvisas huvudsakligen till Wadi Arba¹⁶⁷ (Yitzhak Rabin), belägen längre söderut mellan Eilat och Aqaba.¹⁶⁸ Vidare behöver palestinska resenärer först genomgå en säkerhetskontroll i Jeriko och betala en särskild reseavgift (skatt) innan de kan resa vidare mot Allenby. Palestinier vittnar ofta om långa väntetider, krångliga procedurer och dåliga förhållanden i lokalerna på båda sidor gränsen.¹⁶⁹

Efter att en jordansk lastbilschaufför öppnade eld mot israeliska säkerhetsstyrkor den 8 september 2024, stängde Israel Allenby gränsövergång för person- och godstrafik. Tre israeliska soldater och gärningsmannen dödades vid attacken.¹⁷⁰ Israel öppnade dock gränsen redan dagen efter, men i det läget endast för persontrafik.¹⁷¹ Israel har sedan attacken förstärkt säkerheten på sin sida gränsen med flera barriärer och vägspärrar, samtidigt som man stoppat all godstrafik över gränsen. Nedstängning av godstrafiken riskerar att anstränga Västbankens redan mycket svaga ekonomi, som är helt beroende av handeln med Jordanien.¹⁷²

Avslutande kommentar

Det är tydligt att den redan tidigare komplicerade och volatila situationen på Västbanken – med bl.a. ockupation, expanderande bosättningar och en dysfunktionell palestinsk myndighet samt återväxt av militanta palestinska fraktioner – har förvärrats ytterligare de senaste åren, i synnerhet i samband med den pågående konflikten i Gaza och den regionala händelseutveckling vi har sett sedan dess.

I dagsläget ligger det dessutom i farans riktning att situationen kan komma att förvärras dramatiskt. Mer frekventa sammandrabbningar mellan militanta palestinska fraktioner och israeliska styrkor respektive bosättare är att vänta framöver, liksom fler, och potentiellt mer omfattande, israeliska militära operationer.

¹⁶⁶ För närmare detaljer om öppettider etc., se UN inter-agency Access Coordination Unit (ACU), Jordanian Border Crossings Operating Hours, odaterad, [url](#); ACU, site (inklusive karta över öppna/stängda checkpoints) med en rad informationsingångar, [url](#)

¹⁶⁷ BBC News, "ماذا نعرف عن المعابر التي تربط بين الأردن والضفة الغربية وإسرائيل؟", 2024-09-08, [url](#)

¹⁶⁸ IAA, Yitzhak Rabin, odaterad, [url](#)

¹⁶⁹ Mondoweiss, "Traveling through hell" at the Allenby – King Hussein border crossing, 2023-03-24, [url](#)

¹⁷⁰ BBC News, Three Israelis shot dead at West Bank – Jordan crossing, 2024-09-08, [url](#)

¹⁷¹ The Times of Israel, Jordan crossing reopens to pedestrians after deadly terror attack celebrated in Amman, 2024-09-09, [url](#)

¹⁷² The New Arab, West Bank's Palestinian population, business suffer under Israeli siege, 2024-09-12, [url](#)

Med en sådan utveckling följer också dels allt högre risker och en allt svårare humanitär situation för civila invånare, dels utökade administrativa åtgärder och rörelserestriktioner. I synnerhet i de områden där friktionen är som starkast.

Potentiella vapenvilor i Gaza och Libanon framöver skulle möjligen kunna lätta på trycket, men mer långsiktigt lär lite förändras utan en genomtänkt och genomgripande hantering av Israel–Palestinakonflikten i stort. Innan dess lär vi inte se en hållbar stabilisering av situationen på Västbanken.

Källförteckning

+972 Magazine, What is Hashomer Yosh, the latest settler group hit with U.S. sanctions?, 2024-08-30, [url](#)

ACAPS, Palestine, Humanitarian impact of the escalation of violence in northern West Bank in August 2024, 2024-09-10, [url](#)

ACAPS, Palestine, Recent developments in the West Bank, 2024-07-04, [url](#)

Al-Monitor, Record-high Israeli settler violence in West Bank with 1,246 attacks since Oct. 7: ICG, 2024-09-06, [url](#)

Arab Center Washington DC, The occupied West Bank since October 7: Movement restrictions and collective punishment, 2024-01-26, [url](#)

Associated Press (AP), Israel says 4 soldiers killed by Hezbollah drone attack while Israeli strike in Gaza leaves 20 dead, 2024-10-14, [url](#)

Associated Press (AP), Iran fires at least 180 missiles into Israel as regionwide conflict grows, 2024-10-01, [url](#)

Associated Press (AP), What to know about Israel's major weeklong raid in the West Bank city of Jenin, 2024-09-04, [url](#)

Associated Press (AP), What to know about Israel's large-scale military operation in the occupied West Bank, 2024-08-29, [url](#)

BBC, ماذا نعرف عن المعابر التي تربط بين الأردن والضفة الغربية وإسرائيل؟ [ara.], 2024-09-08, [url](#)

BBC News, Three Israelis shot dead at West Bank–Jordan crossing, 2024-09-08, [url](#)

B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories, About B'Tselem, odatrad, [url](#)

B'Tselem, Interactive Map, odatrad, [url](#)

B'Tselem, Conquer and Divide, odatrad [infografik], [url](#)

B'Tselem, Settler Violence = State Violence, t.o.m. 2024-09-10, [url](#)

B'Tselem, List of military checkpoints in the West Bank and Gaza Strip, 2024-06-05, [url](#)

B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 2024-03-20, [url](#)

B'Tselem, Hebron City Center, 2019-05-26, [url](#)

BBC News, How Hamas built a force to attack Israel on 7 October, 2023-11-27, [url](#)

Congressional Research Service (CRS), U.S. Security Assistance to the Palestinian Authority, 2010-01-08, [url](#)

CIA, The World Fact Book, West Bank, uppdaterad 2024-08-07, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Armed Groups, odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Governorates, odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Hamas, odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Islamic Jihad (PIJ), odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Municipalities and Local Authorities, odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Palestinian Authority (PA), odaterad, [url](#)

European Council on Foreign Relations (ECFR), Security Forces, odaterad, [url](#)

EU, Council Decision (CFSP) 2024/1967 of 15 July 2024 amending Decision (CFSP) 2020/1999 concerning restrictive measures against serious human rights violations and abuses, 2024-07-15, [url](#)

EU, Rådets genomförandeförordning (EU) 2024/2055 av den 26 juli 2024 om genomförande av artikel 2.3 i förordning (EG) nr 2580/2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism, och om upphävande av genomförandeförordning (EU) 2024/329, 2024-07-26, [url](#)

Haaretz, 'The Explosion Was So Strong That I Fainted': Palestinians Recall Past Israeli Raids in Jenin, 2024-09-09, [url](#)

Haaretz, Analysis | A 'Unity of Fronts' Between Gaza and West Bank Seems Closer Than Ever, 2024-09-01, [url](#)

Haaretz, Analysis | With Rising Terror and Israel's Right Fueling the Flames, the West Bank Is on the Brink of Explosion, 2024-08-29, [url](#)

Haaretz, Israeli Security Officials Say Settler Violence Will Trigger Anarchy in West Bank, 2024-06-23, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-10-14, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-10-10, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-10-09, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-10-07, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-10-06, [url](#)

Institute for the Study of War (ISW), Iran Update, 2024-09-30, [url](#)

International Crisis Group (ICG), Stemming Israeli Settler Violence at Its Root, 2024-09-06, [url](#)

International Crisis Group (ICG), Staying the Guns of August: Avoiding All-out Regional War in the Middle East, 2024-08-02, [url](#)

International Crisis Group (ICG), The Danger of Regional War in the Middle East, 2024-02-27, [url](#)

International Institute for Counter-Terrorism (ICT), The Palestinian Authority Security Forces: Past and Present Challenge, 2017, [url](#)

Israel Airports Authority (IAA), Allenby, odaterad, [url](#)

Israel Airports Authority (IAA), Yitzhak Rabin, odaterad, [url](#)

Israel Policy Forum, West Bank Settlements, odaterad, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Gazakriget: Civilas utsatthet, 2024-03-20, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Säkerhetsutvecklingen i Jemen, 2023-03-30, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys (tidigare Lifos), Palestinier i Mellanöstern – uppehållsrätt och dokument (version 1.1), 2019-10-15, [url](#)

Mondoweiss, 'Traveling through hell' at the Allenby–King Hussein border crossing, 2023-03-24, [url](#)

Norwegian Refugee Council (NRC), Escalating violence and human rights violations in the West Bank, 2024-07-19, [url](#)

Norwegian Refugee Council (NRC), West Bank movement restrictions make life harder for residents and aid organisations, 2024, [url](#)

Palestine News & Info Agency (WAFA), Israeli forces severely restrict movement at northern West Bank checkpoint, 2024-05-28, [url](#)

Peace Now, West Bank Map, augusti 2024, [url](#)

Peace Now, Some Facts About the Hashomer Yosh Organization, 2024-08-29, [url](#)

Peace Now, The Third Front: Settler Violence in Gaza War's Shadow and the Impact on Area C, 2023-11-09, [url](#)

Peace Now, Who We Are, odaterad, [url](#)

Reuters, Why Jenin is a focal point of conflict in Israel-Gaza war, 2024-08-28, [url](#)

Stability International Journal of Security & Development, The Evolution and Reform of Palestinian Security Forces 1993-2013, 2015-09-18, [url](#)

State of Palestine, Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS), Population Projections, [url](#)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Data Export Tool, 7 oktober 2023–30 september 2024, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Data Export Tool, januari–6 oktober 2023, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Data Export Tool, januari–december 2022, [url](#) (data hämtad 2024-09-09)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Civilians or Soldiers? Settler violence in the West Bank, 2024-06-10, [url](#)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Conflict Watch List 2024, Palestine: An Uncertain Future for Gaza and the West Bank, 2024-01-17, [url](#)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), The Resurgence of Armed Groups in the West Bank and Their Connections to Gaza, 2023-12-14, [url](#)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Codebook, 2023, [url](#)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), About ACLED: Bringing clarity to crisis, odaterad, [url](#)

The Conversation, How Israel has brought the Palestinian Authority to the brink of financial collapse, 2024-07-11, [url](#)

The New Arab, West Bank's Palestinian population, business suffer under Israeli siege, 2024-09-12, [url](#)

The Times of Israel, Israel's Seven Front War: Global Power Struggles, 2024-10-11, [url](#)

The Times of Israel, Jordan crossing reopens to pedestrians after deadly terror attack celebrated in Amman, 2024-09-09, [url](#)

The Times of Israel, US revisiting idea of sanctioning Ben Gvir, Smotrich over West Bank policy – officials, 2024-07-20, [url](#)

The Washington Institute for Near East Policy, Prioritizing the West Bank Amid Escalation and Deterioration, 2024-08-30, [url](#)

The Washington Institute for Near East Policy, The Implications of the Second Intifada on Israeli Views of Oslo, 2023-09-08, [url](#)

The Washington Institute for Near East Policy, How the Palestinian Authority Failed Its People, 2023-10-19, [url](#)

The Washington Post, What to know about Palestinian militant groups in the West Bank, 2024-08-28, [url](#)

Transparency International, Defence & Security, Government Defence Integrity Index (GDI), Country Brief: Palestine, 2020, [url](#)

UN Human Rights Council (HRC), A/HRC/55/28, Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and the obligation to ensure accountability and justice, 2024-02-13, [url](#)

UN inter-agency Access Coordination Unit (ACU), Jordanian Border Crossings Operating Hours, odatrad, [url](#)

UN inter-agency Access Coordination Unit (ACU), [webbplats], [url](#)

UN News, Humanitarians report rise in children killed and injured in the West Bank, 2024-08-14, [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Lebanon: Flash Update #35 - Escalation of hostilities in Lebanon, as of 14 October 2024, 2024-10-14, [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Humanitarian Situation Update #225, West Bank, 2024-10-02, [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Data on casualties, januari–december 2022; januari–6 oktober 2023 (hämtad 2024-09-20), [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Humanitarian Situation Update #219, West Bank, 2024-09-18, [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), West Bank, Violence, destruction and displacement as of 31 July 2024, 2023-09-12, [infografik] [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), West Bank Access Restrictions | May 2023, 2023-05-26, [karta] [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), West Bank Governorates, odatrad, [karta] [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Occupied Palestinian Territory (Opt), [webbplats] [url](#)

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) Opt, About Us, odatrad, [url](#)

UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Occupied Palestinian Territory: Türk condemns over 500 West Bank killings, calls for accountability, 2024-06-04, [url](#)

UN Office of the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict, Mission report, Official visit of the Office of the SRSG-SVC to Israel and the occupied West Bank 29 January – 14 February 2024, 2024-03-04, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), West Bank Atlas 2023, 2024, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), odatrad, Where we Work, Refugee Camps in the West Bank, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), Jenin Camp, odatrad, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), Nur Shams Camp, odatrad, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), Far'a Camp, odatrad, [url](#)

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), Who We Are, odatrad, [url](#)

U.S. Department of State, Sanctions on Israeli Entity and Individual, 2024-08-28, [url](#)

U.S. Department of the Treasury, Treasury Designates Extremist Settler Group in West Bank, 2024-10-01, [url](#)

World Bank Group, World Bank Issues New Update on the Palestinian Economy, 2024-05-23, [url](#)